

Ungaria: 1100 de ani de istorie (pe scurt).

-895/896. Cucerirea.

- Maghiarii sub conducerea principelui Árpád s-au stabilit în Podișul Transilvaniei.

-[Până 1920 Carpații reprezentau granița Ungariei].

1000 Regatul

-Primul rege maghiar este Sfântul Ștefan, regele întemeietor, fondator al casei Árpád. Acesta a primit coroana de la papă. Pe parcursul istoriei devine o țară multiculturală, multietnică (mai ales cu multe, variante religii).

- **1102 Uniunea cu Croația** (Până 1918; autonomă, cu parlamentul lor).

În secolul 13 imigrația sașiilor în Ungaria de nord și în Transilvania cu drepturi autonome.

-**1222 Bula de aur**, ”*Magna Carta*” maghiară. ‘Drepturile fundamentale’ constituționale și cu dreptul de răzbunare împotriva conducătorului.

Ungaria este una dintre țările constituționale cele mai vechi din Europa, guvernată de legi acceptate de adunarea națională -guvern-(până 1945 alcătuită din două case), semnate și promulgate de conducătorul țării și puse în practică de județe și orașe.

-Idea principală :șef de stat, poporul și teritoriul simbolizează un trupul întreg, care semnifică **Coroana Sfântă** expusă acum în parlamentul Ungariei. Conducătorul din evul mediu conduce țara numai împreună cu adunarea națională (guvern).

1241/42. Invazia tătarilor .

- Invazia mongolilor;
- Imigrația românilor, olahilor și kunilor ca refugiați și ca căutători de muncă.

Secolul 14./15.

- Regi din casa Anjou;
- Sigmund (rege și împărat roman);
- sub conducerea Matei Corvin țara s-a dezvoltat;
- Imigrația Ruthenilor
- 1514 Tripartitum**: Cod de legi folosit până secolul 19.
- 1526**. După pierderea luptei la Mohács împotriva turcilor otomani țara se dezintegrează în 3 părți:

1. **Regatul** (partea nordică și vestică, Casa Habsburg din 1526)

2. **Partea turcească** (partea centrală)

3. **Transilvania** (partea estică , din 1541 principat; face parte din Coroana Ungariei; în secolul al 17.-lea face parte din uniunea protestantă, occidentală).

-În secolul 16/17 majoritatea locuitorilor țării sunt protestanți (reformați, evanghelici, unitariani) .

1568. Turda-Transilvania: prima europeană care acordă libertatea religiilor.

-**1590. Traducerea Bibliei** de Károli.

-**1699**. După izgonirea turcilor centrul țării s-a pustii. Imigrația germanilor, serbilor, croaților, românilor. Înăbușirea Habsburgilor -Casa de Habsburg din 1526)

-Reformare forțată a țării- robi(sclavi) de galeră /admiralul Ruyters, de atunci majoritatea locuitorilor din Ungaria sunt romano-catolici, mai târziu sau făcut compromise religioase.

-**1703-1711**: Războiul de independență – principele transilvănean Rákoczi Ferenc al-II-lea

Începutul secolului al 19.

-Reforme: constituționale, sociale și economice;

- 1848 Noua constituție (legile scoase în martie).

- guvernul devine responsabil în fața parlamentului

Lupta pentru libertate împotriva casei de Habsburg, care a chemat în ajutor Rusia pentru a înfrânge revolta în 1849. După ce a urmat Represiunea Habsburgiilor.

1867. Compromisiunile cu Monarhia Austro-Ungară .

-Dezvoltare vertiginoasă

-Legislație liberală;

-Imigrație din toată Europa, au venit evrei din Monarhie , mai ales din Galiția cu drepturi egale, (emigrație în Europa de vest, în America și în alte părți ale Monarhiei).

-1914-1918 PRIMUL RĂZBOI MONDIAL

-1918. Republică

-1919. Comunism

-1920.Pacea de la Versailles/TRIANON.

Dezmembrarea țării - 2/3 din țară Cehoslovaciei, României, Iugoslaviei, Austriei (comunități maghiare numeroase)

- 1/3 aparține Ungariei de azi - rămâne regat, regele fiind ales de parlament.

-1938: „Anschluss”- unirea Austriei cu Germania.

- Germania mărește opresiunea asupra țării.

-1938./1939./1940./1941.-O parte din teritoriile pierdute în 1920 sunt înapoiate Ungariei.

-1941. AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL

-19 martie 1944. **Ocupație germană:** Guvernul ‘Quisling’ (Sztójay). Deportarea evreilor în ‘lagăre de muncă forțată’ (Eichman; de exemplu: Olanda)- cu excepția evreilor din Budapesta, aproximativ 250.000 de persoane, 1/3 din locuitori, datorită intervenției regentilor.

-26 iunie 1944. După aflarea adevărului despre Auschwitz trenurile către Germania au fost oprite

-6 iunie 1944. Guvernatorul a împiedicat deportarea evreilor din Budapesta cu ajutorul Divizia I de tancuri .

-15 octombrie 1944. Armistițiul de la Moscova. Guvernatorul este prins și transportat în Germania.

Partidul Nazist

-a început deportarea evreilor din Budapesta;

-asediul Budapestei;

-mulți cetățeni au fost deportați.

-1945. Alegeri libere în care comuniștii au fost răsturnați;

-Guvern de coaliție.

-1946.REPUBLICA

-1947.Tratatul de Pace de la Paris: țara a devenit și mai mică față de cum a fost în anul 1920.

-1949. **Republica populară** : asupra comunismului de tip rusesc.

-1956. **REVOLUȚIA** (Lupta pentru libertate):

-înfrângerea revoluției;

- înăbușire(reprimare) sângeroasă

- continuarea opresiunii

-1989. Devine din nou **REPUBLICĂ**.

-2004. Ungaria a intrat în **Uniunea Europeană**.